

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.

Egyes példány nem kapható.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE-TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

A MAGY. KIR. DOHÁNY-NAGYÁRUSOK ORSZAGOS SZÖVETSEGENEK HIVATALOS LAPJA.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös utca 5. sz.
hová az előfizetési összegek, valamint
a kéziratok küldendők.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM: Türelm! — Uj gyártási eljárás. — A dohányárusok vasárnapi munkaszünete. — Különlegességi árudák a kaszinókban. — Vegyes hírek.

Türelm!

Nekünk a magunk részéről van elég türelmünk arra, hogy bevárjuk, miszerint jó pár év munkáját a szövetség létesítését, a dohányagyárusok a maguk részére felhasználják, de már most s a jövőben aztán az ő dolguk, hogy mindezt gyümölcsözővé is tegyék. Tettrejutótl s akaratuktól függ mindez.

Hogy mi az oka annak, hogy egy hosszú év előtt a kongresszuson kimondott határozat nem vitetett ki, annak kutatásába nem bocsátkozunk!

A szövetség még fiatal, szervekedése még nem teljes s talán a vezetők maguk sem veszik elég komolyan, szóval annyi lény, hogy a legfontosabb kérdések, köztük a ládaügy is, mely már teljesen el volt készülve, elposványodott s kivitelre nem került. A vidéki nagyárus urak azt hitték, hogy határozatukat az ő közreműködésük nélkül is, teljesíteni fogják, a mi alapszabályellenes, de meg praktikus sem volna.

Szükséges lett volna továbbá, hogy a rég megfogalmazott memorandumot, melyet a miniszternek át kellett volna nyújtani, a bizottságnak jóvá is kellett volna hagyni.

A nagyárusok indolentiája a ládaügyben már óriási kárt okozott, s főleg az, hogy az egy év előtt hozott határozat még mindig nem kerülhetett kivitelre.

Ugy tűnik fel a dolog, mintha ez nem is égetné annyira a dohányagyárusokat s nem is állna annyira érdekükben, hanem csak hirlapi agitáció lett volna.

Tudja azonban minden nagyárus, hogy ez egy olyan összeget tesz ki körülbelül mindenkinél, hogy általa jövedelme nullára száll. Ismeri az ügyet mindenki és minden nagyárus meg van győződve az ügy fontosságáról.

Nem teszünk szemrehányást senkinek. Hisz a nagyárus munkája oly nagy, hogy nincs ideje mással is foglalkozni. A legtöbbnek még más üzlete is van e mellett, úgy hogy igazán nem marad ideje arra, hogy más dologgal is törődjék. De kötelességük azoknak, kik csak a nagyáruddal foglalkoznak, hogy az ügyeket ne engedjék elposványosodni. Csak az ő hibájuk, ha a teljesen elfoglalt kollégák érdekét nem veszik energiásan a kezükbe. Ilyen nagyárusok nem csak a fővárosban, de a vidéken is vannak s így e néma csend érthetetlen. Gondolja meg mindenki, hogy hallgatása érthetetlen s ezáltal a szövetség színezete is más lesz, mint a minő valóban. Cso-

dátos, hogy mindenki a másikra tolja, hogy az mozogjon, ő majd megy utána.

Nemsokára egy éve lesz, hogy a szövetség meg lett alakítva és joggal kérdezhetik is: „Vajjon mit produkált ez a szövetség egy hosszú év alatt?”

A megalkatás nem elég, ide az is kell, hogy tagoknak hozzák be mind, az összes nagyárusokat, még költségek árán is, hogy annak ereje legyen a felvirágzásra. A szövetség ne legyen fejnélküli test, de mindakettő, test is fejestül. Mi e helyütt csak buzdíthatunk, kitartásra bírhatunk, más nem áll hatalmunkban. A mit tehetünk e helyütt, meg is tettük s a jövőben is meg fogjuk tenni.

A földoloz az, hogy eredményt szeretnénk, melyeket csupán buzdító cikkekkel elérni nem lehet, ahhoz még az érdekeltek közös munkája is kell.

Uj gyártási eljárás.

A Zobel-féle „Szárító-berendezés“.

A szivargyártás egyik legfontosabb ágazata az „előkészítés“ (Vorrichtung), a midőn, ugyanis a bálókbl kikerülő erősen összesajtot, száraz és törekeny állapotban lévő dohány megfelelően megnedvesítetik, hogy feldolgozásra alkalmas legyen.

A nedvesítéskor felvett vízmennyiség a dohányanyag súlyának 20—25%-át teszi ki.

Midőn ezen így megnedvesített anyag kocsányozás és válogatás után elő van készítve, szükséges, hogy az ismét a további feldolgozásra — szivargyártásra — alkalmassá téssek, azaz a fölösleges viztartalom eltávolításuk, vagyis az előkészített felgyártmány szárításuk.

A szárításnak legideálisabb módszere az anyagnak a szabad levegőn való szárítása volna, ezen szárítási módszerhez azonban nagy kezelési terület, főleg azonban állandó jó idő szükségeltetnek. De miután különösen utóbbi feltételre, huzamosabb időre számítani nem lehet s teli, szeles, nedves és ködös időjárásban az egész kezelést ismét zárt helyiségben kellene végezni, az imént jelzett módszer gyakorlatilag sikerrel keresztül nem vihető.

A szárítás a gyakorlatban ezidőszerint úgy eszközöltetik, hogy a felgyártmány vagy a padlason szétterelve, vagy egy jól fűtött helyiségben halomba rakva engedetik át a száradásnak, vagy pedig midőn ennél valamivel jobb eljárás szerint az előkészített nedves felgyártmány (bélanyag) zsineghálói keretekre helyeztetik és ezen megrakott keretek egy szárítóhelyiségben szabad állványokra egymás fölé helyeztetnek.

Az ily elrendezés mellett azután a dohányanyag ahhoz képest, ahogy a szárító helyiség fűtetik, hosszabb vagy rövidebb idő alatt megszárad.

Hiányai ezen szárítási módnak, hogy az egymás fölé helyezett kereteken a felszálló párák a föltete levő keretek anyagát saturálja, impregnálja, a száradás tehát egyformánul

halad és ennél fogva folytonost forgatást igényel, annál is inkább, hogy a fűtött helyiség felsőbb rétegeiben a hőmérséklet egy néhány fokkal mindig magasabb lesz, mint az alsókban; továbbá hiánya az elrendezésnek, hogy kevés fűtés, azaz alacsony temperatura mellett az anyag oly lassan szárad, hogy az előkészítés a gyártással lépést tartani nem képes, viszont erős fűtés mellett az anyag ugyan gyorsabban szárad, de a minőség hátránya és kárára, amennyiben a könnyen illó olajak kihajthatnak és az anyag ruganyosságát elveszíti, törekeny lesz és így a földolgozások sok morzsát és hulladékot eredményez. Az ilyen magas hőfok (34—40° C.) mellett szárított anyagból előállított gyártmány erős, csipős ízű, nem ritkán pörkölt szagu (brenzlich) lesz.

Ezen felsorolt hiányok megszüntetésére a Zobel-féle „Szárító-berendezés“ szolgál, a mely berendezés sok évi megfigyelés és tapasztalat alapján szerkesztetett azon alapelvek szem előtt tartásával, hogy a felgyártmány szárítása alacsony hőfok mellett, légszűrítással eszközöltessék és ezzel a szárítás fentemlített ideális állapota közelítőleg eléressék.

Említett berendezés egy a keretek felvételére szolgáló szekrény, a fűtési és szellőztetési berendezésből áll.

A szekrény vízszintes és merőleges irányban deszkafalak által fiókokra van osztva, melyek egy-egy keret felvételére szolgálnak. A szekrény hátsó elzáró falában hézagok vannak hagyva, melyek a külső oldalon alkalmazott bádoglemezek segítségével szabályozhatók, ezen lemezek beállítására szárnyesavarkok szolgálnak. Említett hézagnyílások egy közös térbe, a megszívási térbe torkolnak, mely tér az abban vízszintes elhelyezett a szívócső által két részre van osztva. A cső kellő közepén alkalmazott elágazás a ventilátorhoz vezet.

Hogy már most a megszívási térben a megszívás minden irányban és a tér egész terjedelmében egyenletesen történjék, a szívócső egy vízszintes bádoggal által két részre, felső és alsó részre osztottat és a cső maga az elágazástól számítva jobbra és balra, alul és felül a vége felé szélesbedő hézagnyílásokkal látottat el. A levegő az illetlen való megszívásakor kénytelenül lesz a szekrény egész szélességében illetve valamennyi fiúlkéjén egyformán és egyenletes gyorsasággal áthaladni; de mivel a fiúlkék jobb és baloldalt alkalmazott léczekre helyezett keretek szabadon vannak, a fiúlkék végén a szekrény hátfalában lévő hézagnyílások egészen lent a fiúlké felénél vannak alkalmazva — a levegő nemcsak a keret felül és az alatt fog haladni, hanem a kereten levő is lazán rakott dohányanyagot is át fog hatolni, annál is inkább, hogy a fiúlkék a hátfal felé emelkedéssel helyeztettek el.

A fűtéssel kapcsolatos szellőztetés úgy rendeztetett be, hogy a padolat alatt — a szekrényektől mintegy 1—1½ méternyire légesatornák, illetve fűtőcsatornák alkalmaztattak, melyekhez szintén a padolat alatti csatornán a friss levegő kívülről hozzávezetetik.

A fűtőcsatorna víz vagy gőzfűtési csövekkel felszerelve fölül a szekrények egész hosszában nyitott és erős farácscsal van letakarva. A farácsok, melyek kiemelhetők, azonkívül alulról zsineghálával láttatnak el, hogy a hulladéok és szemét a fűtőtesteket el ne lephesse.

A friss légesatorna csappantyúval (Klappe)

van ellátva a beömlő friss levegő szabályozására, nem különben a fűtés szabályozására megfelelő toló, illetve szelepekkel van ellátva.

Az imént leirt fűtési berendezés helyett légfűtés is alkalmazható.

A levegő megszűrésére a berendezés nagyságához képest egy vagy több ventilátor alkalmaztatott, mely vagy közvetlen a fent jelzett elágazási szívócsőhöz vagy pedig nagyobb berendezésnél több szekrény szívócsővét összefoglalva egy közös nagyobb méretű szívócsőhöz kapcsolatik.

A kifűvés a szabadba történik, azonban a kifűvésös is csappantyuvál láttatik el abból a célból, hogy télen vagy nagy hidegben a levegő egy része ismét a helyiségbe visszatereltesse és így a fűtés kevesebb költségre kerüljön.

A fűtés rendes időre +20° C-ra, nedves és ködös időre +24° C-ra állapítottam meg. Ennek ellenőrzésére egy hőmérőt alkalmaztatott, mely a megengedhető maximális hőmérsékletet egy vele összekötött villamos csöngettű jelzi.

Igaz ugyan, hogy ezen itt részletesen leirt Zobel-féle „Szárító-berendezés” nagyobb befektetést igényel, de tekintettel arra, hogy a szárítás aránylag kis helyen és rövid idő alatt eszközölhető, a dohányanyag alacsony temperatúra mellett száríttatik, minőségben tehát kárt nem szenved, az anyag továbbá egyenletesen szárad, nem lesz törékeny, minél fogva a feldolgozásnál kevesebb morzsadék és hulladékot ad — mind oly előnyök, melyeknél fogva a befektetési költség csakhamar bőségesen megtérülne.

Végül fel kell említeni, hogy a milyen fontos a fűtőgázmányra nézve az alacsony hőfok mellett való szárítás, épp oly fontos, hogy a kész gyártmány is csak alacsony temperatura mellett száríttassék, kívánatos volna azért, hogy a ládácskáiban csomagolt szivarok fűtetlen helyiségben garmatokba rakva helyzetlennek szárításra; a papírba csomagolt közönséges szivarok pedig állványokra rakva egy mérsékelt max. +20° C-ra fűtött helyiségben száríttatnának.

Ezt annál is inkább szükségesnek tartom felemlíteni, miután a fent körülírt bél- vagy fűtőgázmány szárítási eljárással csak úgy érhető teljes siker, hogy ha a szivarszártásra is a kellő gond és körültekintés lesz kifejtve.

Zobel Lajos
épít. mérnök
pénzügyi főtanácsos.

Valóban büszkeség tölt el bennünket, hogy ezen nagyfonságú találmány magyar ember műve és reméljük, hogy az nemskára az egész művelt világ dohánygyáraiban alkalmazva lesz.

Még csak annyit fűzünk hozzá, hogy a *temesvári gyár* már összes gyártmányait ezen készülékkel száríttatja, a pozsonyi is részben és most vezetik be Kassán. Az óbudai török gyárban a kész gyártmányt száríttják a készülékkel, mely e szerint már teljesen be is vált. Gratulálunk Zobel Lajos p. ü. főtanácsos urnak ezen nagyfonságú találmányához, mely szivarkakészítésünknek hivatva van új irányt szabni.

Az ezen készülékkel szárított szivarok közül pl. a Virginia egyszerűen pompás közepesű szivar s a többi is veszíti a nedvesség által felhalmozott bagólé ízét. Ugy hisszük, most már felvehetjük a versenyt Ausztriával.

A dohányárusok vasárnapi munkaszünete.

Ugy látszik a kereskedelemügyi miniszteriumban is szemet szurt már, hogy éppen az állam alkalmazottai nem *kötelesek* a törvényt betartani, csak abban az esetben, ha akarják. A magyar királyi dohányárusok a magyar kincstár alkalmazottai a vasárnapi munkaszünetet csak abban az esetben tartják be, ha jól esik. Nos, hát ez nagyon erkölcselen dolog. Hisz a publikum már szombaton este beszerezheti pár szivar és cigarettát készletet s így teljesen fölösleges, hogy a trafikok vasárnap nyitva legyenek.

Hiszen egyesek be is csuknának, de látva, hogy szomszédja nyitva tart, ő sem zár be, nehogy annak talán pár fillérrel több jövedelme legyen áltál, hogy vasárnap délután nem pihen ki magát, hanem 11 óráig este üzletében áll e családja azt a 8—10 Sport-cigarettát, a mit kélnek.

A kereskedelemügyi miniszter disztinguál, ő tudniillik a pályaudvarokon s idegenforgalmi gőczpontokon nyitva tartatná a dohányárudákat.

Ez nem helyes! A vasárnapi munkaszünet-törvény azért van, hogy azt betartsák, még az állam alkalmazottai is. Nem is szólva a szegény alkalmazásban lévő leányokról, a kik egész héten át, reggeli 6 óratól esti 11 óráig talpon vannak és még vasárnap is, a mikor társnőik pihennek, kénytelenek azért, mert ők állami üzletagnál vannak, a törvényt be nem tartani.

Ha ez nem erkölcselen állapot, akkor teljesen jogosult, ha a rendőrök betörésekre fognak menni, mert ez ugyanaz. Az állam a legkisebb kereskedőnek is elrendeli a vasárnapi munkaszünetet csak azért is, hogy alkalmazottai pihennek, de a saját üzletágánál kivételt tesz, az ő trafikos kisasszonyai delgoznak folyton, egyfolytában, minden megszakítás nélkül.

Az országban van egy pár ipar- és kereskedelmi kamara s még eddig egyiknek sem jutott eszébe ez ellen felszólalni? Óriási mulasztás! Nos, hát felszólalunk mi s hisszük, hogy szózatunk nem lesz pusztában elhangzó!

Különlegességi árudák a kaszinókban.

A monopólium fogalma már kizárja azt a tényt, mely a gentry és nemzeti kaszinókban szokások, hogy tudniillik a komornyik a legkülönbözőbb külföldi Havanna-szivarokat, egyiptomi szivarkákat raktáron tart s azokat a szabályzat ellenére a tagoknak nemcsak a kaszinóban, hanem azonkívül is eladja. A szabályzatban teljes határozottsággal az áll, hogy ezen beneficiumot csak a kaszinó helyiségében szabad élvezni, a szivarokat, cigarettákat lakásra, vidékre küldeni tilos.

Mindez azonban itt a fővárosban mégis megtörténik. A Nemzeti, Országos Lipótvárosi Kaszinók komornyikjai sans géne árulják a tagoknak e külföldi dohánytermékeket.

Jogos dolog ez?

Nem követelhet-e a két budapesti különlegességi árus, de még a vidéki is, mert gyakran az rövidül meg, kárterítést a nekik okozott kárért, melyet a komornyik csak törvényellenes eljárásukkal előidéznek.

Teljes határozottsággal felszólítjuk a pénzügyminiszterium közegeit, hogy valamilyen módon segítsen ezen az anomálián.

Prenzados és Brevas.

Ez az a két szivarfaj, melyről a legtöbb ember azt sem tudja, hogy létezik. Pedig a különlegességi árjegyzékben már jó ideje benne van. De ki ismeri a különlegességi árjegyzéket s ki ismeri az árjegyzékeket általában.

Senki. Az csak arra készült, hogy meglegyen és a trafikosok mindenkinek, legyen az magyar avagy idegen, azt a bizonyos három-négy fajta szivart ajánlják, melyeket publikumunk már az unalomig ismer. Ezek az ötös Cuba, Britanica, Trabucco, Regalita. A többi szivar akár nem is létezik.

A dohányárus rendszerint nem készült erre a pályára, az vagy fűszeres, vagy pedig nyugdíjas hivatalnok, esetleg annak özvegye. Nos hát, ezek az emberek a dohányárudába semmiféle előképzettséget sem hoznak, legfeljebb annyit értenek a dohányhoz, hogy ők maug elszinap naponta négy Hölgy-cigarettát. Nincs a világon üzletág, ahová ilyen primitív tudással mehete az ember; hisz az árut, amit elad, csak valamennyire ismernie kell.

Igy történik azután, hogy a vevő egy trafikban teljesen magára van utalva s kénytelen néha a gyöngye szivaros nagyon erős szivart s viszont venni, a dohányárus semmiféle felvilágosítással nem szolgálhat. Ez nagy baj!

Megtörtént velem egy előkelő vidéki va-

ros különlegességi árudájában, hogy Prenzados-szivart kértem. Kinevettek s azt mondták, hogy nem létezik, ők ilyenü szivarról még nem is hallottak. Meg szabad ilyesminek történni?

Most ezt a két szivarfajt teljesen átala-kitották. A Prenzados eddig tudvalevőleg teljesen sötétbarna fedőlapu volt s ezért nem is merték színi. Most világos lesz. A bélanyaga a legfinomabb braziliai Szt. Felix-dohányból van készítve. Ezt a két szivarfajt ajánlom különlegességi árusaink figyelmébe, ajánlják vevőinknek, akik erősebb szivart kedvelnek és meglátják, hogy köszönetet nyerneik érte. Ezen szivarok legkiválóbbjait a budapesti erzsébetvárosi gyár készíti Szikray osztályvezető szakavatott vezetésével mellet.

Bátran állíthatom, hogy a 9 krajeáros Prenzados a legjobb szivar, amit eddig szittam. A Brevas már gyengébb fajta, világos fedőlapu, valamivel kisebb, mint a Prenzados és bélanyaga a legfinomabb braziliai Szt. Felix-dohányból van készítve. Ezt a két szivarfajt ajánlom különlegességi árusaink figyelmébe, ajánlják vevőinknek, akik erősebb szivart kedvelnek és meglátják, hogy köszönetet nyerneik érte. Ezen szivarok legkiválóbbjait a budapesti erzsébetvárosi gyár készíti Szikray osztályvezető szakavatott vezetésével mellet.

Vegyes hírek.

Az új „Szultán”-cigaretták augusztus hó elseji jégzézssel október hó 1-én jönnek forgalomba.

Jövő számunkban még néhány újabb találmányról adunk számot olvasóinknak, melyek hivatva lesznek hazánk dohánytermelését és gyártását fejleszteni. E számunkban az egyike Zobel, pénzügyi főtanácsos, találmányának leírását, melyet az illusztris feltaláló maga irt le, már közreadtunk. A másik kettőről még csak jövő számunkban referálhatunk, miután a szabadalmazási és más egyéb eljárások befejezését kell bevárnunk.

Az egri dohángyár szivarjai kezdenek javulni, sőt már találkozott megyei hatóság is, amely kérte egy bizonyos gyártmányának egri gyártmányra való kicserélését. Hiszük, hogy ez a javulás tartós lesz.

A pozsonyi Trabucco még mindig kísért. Nekünk ugyan óriási nagy a türelmünk, de tessék elképzelni azt a sok embert, aki kénytelen azt a Trabucconak nevezett valamit el-térni, azok bizony nem olyan türelmesek. Vagy leszoknak a dohányszárlól, vagy pedig Bécsből hozatják ezentul szivarkészletüket. Ez pedig nem lehet a dohánjövődék intenciója. Tehát kérünk, könyörgünk, vegyék le rólunk ezt a terhet — vagy kezdjenek Pozsonyban gondosabban és jobban gyártani.

Az óbudai dohángyár kezdeményezésünkre és tanácsunkra végre is kap nagyobb szívósító helyiséget. Igazán örülünk, mert ez a gyár, tekintve vezetőit, igazgatóját és aligazgatóját, hivatva van arra, hogy első török gyárunk legyen, ezt azonban csakis úgy érheti el, ha megadják neki a módot is a fejlődésre.

A „Hunnia” ezivarillos fogalma nagyon csökkent, talán lehetne valami újítással (más fedőlap-csomagolás) ezen segíteni. Hiszük, hogy akkor hamarosan fel fog szökkenni fogalma.

A Temesvártott gyártott „Medianos” az új szárítási eljárás következtében igen jó lett. Felhívjuk erre különlegességi árusaink figyelmét.

A „Magyar Szó” közölte amaz apokriph hírlünket, miszerint a Sopronyi-féle dohánynagyfőzdebe visszahozták volna a betörés alkalmával elvitt pozsonyi Trabuccokat.

Kérjük ama t. nagygyáros előfizetőinket, kik egyik legelőkelőbb biztosító intézet vezér-ügynökségét átvették, velünk öme szándékukat írásban közölni.

Szerkesztői üzenetek.

K., Brassó. Az ügy teljesen rendben van, de a nyugtákat majd csak akkor küldi ki a szövetség, amikor a szervezet teljesen be lesz fejezve. Hogy mi történt az önök érdekében? Bizony kevés, de ez csakis egyedül a dohányárusok nemtörődömségén állott. Minket mulasztásért gáncs nem érhet.

K. L., Budapesti. Nagyon rosszul tette. Ha hozzánk fordult volna előzőleg tanácsért, akkor mi mindjárt felvilágosítottuk volna. Most már késő.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Nur Geduld. — Vermischte Nachrichten.

Nur Geduld.

Wir können ja warten, wir besitzen Geduld, vielleicht mehr noch als wir brauchen, denn schliesslich, wenn wir für die Grosstrafikanten ein Dutzend Jährchen thatkräftigst eintreten, ihre Bestrebungen unterstützen, ihren Verband zu Stande gebracht haben, so ist es in der Zukunft ihre eigene Sache, sich das Alles zu Nutzen zu machen. Von ihrer Thatkraft, besonders aber von ihrem Willen hängt es ab, all das zu Stande zu bringen und der Erledigung zuzuführen, was unter harter Mühe und Arbeit begonnen wurde.

Woran es mangelt, dass innerhalb eines langen Jahres die gelegentlich des Kongresses gefassten Beschlüsse bisher noch nicht ausgeführt wurden, das zu erörtern wollen wir lieber unterlassen. Der Verband ist jung, seine Organisation noch nicht vollständig, vielleicht auch nehmen es die leitenden Persönlichkeiten nicht ernst genug. Die Erledigung der wichtigsten der Fragen, die der Kistenfrage wurde ganz unpraktischerweise in die Länge gezogen, trotzdem entsprechend den Beschlüssen des Kongresses alles vorbereitet ist. Die Herren Grosstrafikanten in der Provinz scheinen der Meinung gewesen zu sein, dass die Beschlüsse, welche gefasst wurden, auch ohne ihre Mitwirkung effektiviert werden würden, was gegen die Statuten einerseits, andererseits aber auch gegen die praktische Durchführung dieser Beschlüsse verstösst. Ausserdem wäre es erforderlich gewesen, dass das bereits längst verfasste Memorandum, welches dem Minister überreicht werden soll, von den betreffenden Komitè-Mitgliedern gelesen und genehmigt werde.

Hat schon die Indolenz der Grosstrafikanten der Kistenfrage seit ihrem Bestande namhaften Schaden verursacht, umwievielmehr jetzt, wo von einer stattlichen Versammlung der Interessenten Beschlüsse gefasst wurden, die in der Zeit eines langen Jahres eben durch diese Indolenz nicht ausgeführt werden konnten. Muss es doch auf jeden den Eindruck machen, als ob das Verlangen der Grosstrafikanten, keineswegs einer solch dringenden Lebensfrage entspricht, wie dies nur zu sehr der Fall ist und dass man es dabei mit einer Agitation zu thun habe, die künstlich durch publizistische Mittel hervorgerufen wurde.

Indess wissen wir und weiss es ausnahmslos jeder Grosstrafikant nur zu gut, dass der Ausfall an Verdienst, welchen die Kisten verschulden, einzig und allein jenen Betrag bilden, der nicht entbehrt werden kann, soll der Grosstrafikant nicht ganz umsonst arbeiten. Doch wozu erwähnen wir das? Die Sache ist ja derart bekannt, dass bereits jeder Laie sie kennt und wenn diese Angelegenheit noch eines Motives bedürfte, um zu überzeugen, so ist es höchstens jenes, den falschen Glauben zu zerstreuen, dass es auch nur einen einzigen Grosstrafikanten gibt, welcher nicht durchdrungen wäre von ihrer Wichtigkeit.

Wir machen Keinem den Vorwurf. Am Ende ist ja der Beruf der Grosstrafikanten ein solcher, dass Derjenige, welcher ihm angehört, von seinen mühseligen Geschäften derart in Anspruch genommen wird, dass ihm nur wenig Zeit erübrigt, Sitzungen anzuwohnen und mit Vereinsangelegenheiten sich zu befassen. Auch hat ein namhafter Theil der Grosstrafikanten nebst seiner Grosstrafik auch noch andere Geschäfte zu besorgen, wodurch es erklärlich ist, wenn, mit Rücksicht auf die geringe Zahl der Grosstrafikanten, überhaupt solche Saumseligkeiten vorkommen können. Gleichwohl aber muss es als eine Pflicht zum mindesten Derjenigen betrachtet werden, die lediglich das Grosstrafikgeschäft betreiben, dass sie sich in bedeutendem Masse an der so dringend notwendigen Arbeit betheiligen. Nur ihnen wird es verargt, wenn sie ihr eigenes

Interesse nicht wahrnehmen und nicht ausserdem noch im Interesse ihrer Kollegen eine Rührigkeit entfalten, die durchaus erforderlich ist, um endlich dem Ziele näher zu kommen. Und solche Grosstrafikanten, die es berufsmässig sind, haben wir nebst den hauptstädtischen, denn doch auch in der Provinz eine zu erkleckliche Zahl, als dass ein Stillstand gerechtfertigt wäre. Möge doch Jeder bedenken, dass man seine Unthätigkeit missversteht und anders deutet als sie ist und dass dadurch die Verbandfrage ein ganz anderes Aussehen erhält, als sie thatsächlich besitzt. Es ist eigenthümlich, ein jedes Mitglied, ein jeder Funktionär des Verbandes wünscht, dass die Anderen sich reger bethätigen und den Verband fördern helfen, wobei Jeder nur das eine vergisst, dass er eigentlich selber daran Schuld ist, wenn nichts geschieht, da er Alles von Anderen erwartet.

Bald jährt sich der Tag, an welchem der Verband gegründet wurde und Viele werden fragen: „Was hat er gethan, was hat er geleistet?“ Dieselbe Frage aber könnte auch der Verband an die Fragesteller richten: „Was habt ihr gethan, was habt ihr geleistet?“ Ja, mit der Begründung eines Verbandes allein, ist blutwenig gedient, selbst mit den materiellen Mitteln ist nichts gethan. Hier heisst es Hand anlegen, den Verband ausgestalten, ihm die Mitgliedschaft sämmtlicher Grosstrafikanten zuführen, selbst unter Anwendung von Mühe, Arbeit und Kosten. Der Verband darf nicht einen Rumpf ohne Kopf darstellen, sondern es muss Beides sein. Für uns erwächst hiebei blos die Arbeit, sowie wir es bisher gethan: den Verband und Diejenigen, die ihn fördern, kräftigst zu unterstützen.

Etwas Anderes zu thun, steht uns nicht zu und liegt auch ausserhalb unseres Wirkungskreises. Was wir vermochten, haben wir gethan, thun es gegenwärtig und werden es auch in Zukunft thun, das heisst, insoweit wir die Hoffnung hegen, dass unsere Mühe keine vergebliche war, indem wir die Existenz des Verbandes förderten. Und wenn wir Eingangs dieser Zeilen erwähnen, dass wir Geduld besitzen und warten können, so bestätigt sich dies vollkommen. Allein, was ist damit den Grosstrafikanten gedient? Schliesslich wünscht man ja doch einmal Resultate zu sehen und nicht blos aneifernde Artikel und das Herbeiführen dieser Resultate; wo liegt es denn anders, als in den Händen der Grosstrafikanten selbst, sowie ihres Verbandes.

Vermischte Nachrichten.

Tabakmonopol und Zündholz-Gesellschaft in Portugal. Aus einer Pariser Korrespondenz ergab sich bereits Näheres über das eigenartige Vorgehen der Zündholz-Gesellschaft gegen die Banque de Paris, wobei mit Recht erinnert wurde an ein ähnliches Vorgehen bei der portugiesischen Eisenbahn-Gesellschaft im Jahre 1889, das so sehr zum Schaden der Gesellschaft ausgeschlagen ist. Inzwischen haben diese Vorgänge zu offiziellen Veröffentlichungen geführt, die mehr Einblick geben und die von Interesse sind, obwohl mittlerweile gemeldet wurde, dass der von der Banque de Paris gegen die Zündholz-Gesellschaft beim Handelsgericht eingelegte Protest zurückgewiesen worden ist, weil die Bank in der Generalversammlung selbst nicht legal protestirt habe. Von einer Persönlichkeit, die mit diesen Vorgängen vertraut ist, wird darüber geschrieben:

Der von der Banque de Paris beim Handelsgericht in Lissabon eingereichte Protest ist im Wortlaut vom „Diário de Noticias“ veröffentlicht worden, dazu ein Communiqué und nachher eine Erwidrerung der Zündholz-

Gesellschaft. Der unbestrittene Thatbestand ist, dass 1903 bei Erhöhung des Aktienkapitals von 1800 auf 4500 Kontos, die Banque de Paris 20.000 Aktien von je 45 Milreis zum Preise von 54 übernahm mit der Bedingung, dass die Zündholz-Gesellschaft über keine Finanzoperation mit der Regierung ohne vorherige Zustimmung der Banque de Paris unterhandeln dürfe. In Widerspruch damit habe die Zündholz-Gesellschaft sich von der Generalversammlung zu Unterhandlungen mit der Regierung ermächtigen lassen, und zwar wegen Uebernahme des Tabakmonopols, obwohl sie wusste, dass zwischen der Banque de Paris und dem Comptoir National d'Escompte seit langer Zeit eine Verständigung über Konversion der Tabakobligationen besteht, an der mitzuwirken der Zündholz-Gesellschaft verweigert wurde.

Besteht dieser Vertrag zu Recht, so hatte die Zündholz-Gesellschaft wissentlich sich die Hände gebunden, speziell gerade für das Tabak-Geschäft. Denn sie musste wissen, dass sie hierfür die Zustimmung der Banque de Paris nur dann erhalten könne, wenn das dem Interesse dieser Bank und des mit ihr liierten Comptoir National d'Escompte entspreche, welches wiederum mit der Tabak-Gesellschaft eng verbunden ist. So könnte also die Zündholz-Gesellschaft geradezu kalt gestellt werden, und mit ihr auch die Gruppe, der sie angehört. Diese wird aus dem Banco Lisboa e Azores und der Societé Torlades gebildet. Letztere, die vor etlichen Jahren aus dem Handlungshause Torlades & Co. hervorging und auch in Paris eine Niederlassung hat, besorgt seit einigen Jahren Geschäfte der Regierung und ersetzt in dieser Hinsicht den Grafen Burnay. Die Zündholz-Gesellschaft, die Banco Lisboa e Azores und die Societé Torlades sind eng verbunden. Direktoren der ersteren Gesellschaften sind Gesellschafter der Societé Torlades. Auf welche Hilfe diese Gruppe zur Durchführung ihrer Pläne zählt, nachdem die Banque de Paris sich von ihr trennt, ist noch nicht bekannt geworden. Jedenfalls rechnet sie auf eine solche im Ausland.

Dem Handelsgericht Lissabon hatte gegen den Protest der Banque de Paris die Zündholz-Gesellschaft eine Replik unterbreitet, die zu beweisen sucht, dass die Ausschliessung der vertragsmässig in den Verwaltungsrath gewählten zwei Vertreter der Banque de Paris mit Recht erfolgt sei. Weiter wird zu beweisen gesucht, dass, selbst wenn diese Vertreter ihre Stimmen abgegeben hätten, die Majorität doch auf Seiten der Gegenpartei gewesen wäre. Ferner verdient der Einwand Erwähnung, dass die zwischen der Verwaltung und der Bank getroffene Vereinbarung, ohne deren Einwilligung keine finanziellen Transaktionen mit der Regierung zu machen, auf die Entschliessungen der Generalversammlung keinen Einfluss habe!

Mit anderen Worten, die Verwaltung der Zündholz-Gesellschaft selbst erklärt die von ihr getroffenen Abmachungen für werthlos, weil die Ratifizierung durch die Generalversammlung unterblieb. Hat die Verwaltung dies nicht gewusst, als sie den Vertrag abschloss? Ob es an sich berechtigt und zu billigen war, dass die Zündholz-Gesellschaft durch einen Vertrag sich die Hände band oder nicht, das steht heute kaum noch zur Diskussion. Das ganze Gebahren aber, den Vortheil des Aktienverkaufs und das Aufgeld einzustecken, indem die Zusicherung einer Gegenleistung hinterher werthlos zu erklären, ist gröblich frivol. Das geht auch die portugiesische Regierung an, und noch mehr die Frage, ob die Zündholz-Gesellschaft für ihr Angebot sich finanziell zweifellos stark genug gemacht wird; ein Misserfolg der Konversion der Tabak-Obligationen könnte nur allzu leicht den mühsam befestigten Kredit des Staates wieder ins Wanken bringen.

A legjobb gyufa a legolcsóbb!!

Kétségtelenül ilyen a következő, mindenütt jól ismert fajta :

Biztonsági gyujtó:

Honvédszobor gyujtó
Millenium " "
Népgyufa " "
Buzbrothers (svédgyufa
karddal)

Krokodil gyufa
Eiffel torony gyufa
Telegráf " "

Szalon gyujtó:

Millenium gyujtó
Népgyufa
Germán gyufa
Krokodil " "
Pearlmatches.

Ezen fajok, kitünő minőségüknel fogva, több világkiállításon nyertek díjakat, legutóbb Párisban 1900-ban, Grand Prix-t és arany érmet. (Pojatzi cég.)

Raktárak Budapesten:

DARVAS S. és TÁRSA

V., Hold-utca 9.

LOTTER ÁGOST

VI., Kemnitzer-utca 10.

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagytöz-
sében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

Feltünő ujdonság.

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szihat

legjobb valódi francia

szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.